

TIIAME

Mavzu: Oliy ta'lif va undan keying ta'lifning takomillashtirilishi

O'zbekiston tarixi fani o'qituvchisi
Islamova S.

O'tilgan mavzuni takrorlash.

TIIAME

- Uzluksiz ta'limdi rivojlantirish omillari nimalardan iborat?
- O'zbekistonda pedagog kadrlar tayyorlash masalalarining mohiyati nima?
- O'zbekiston Respublikasining «Ta'lim to'g'risidagi» qonuni va uning mazmun-mohiyati nimalardan iborat?

TIIAME

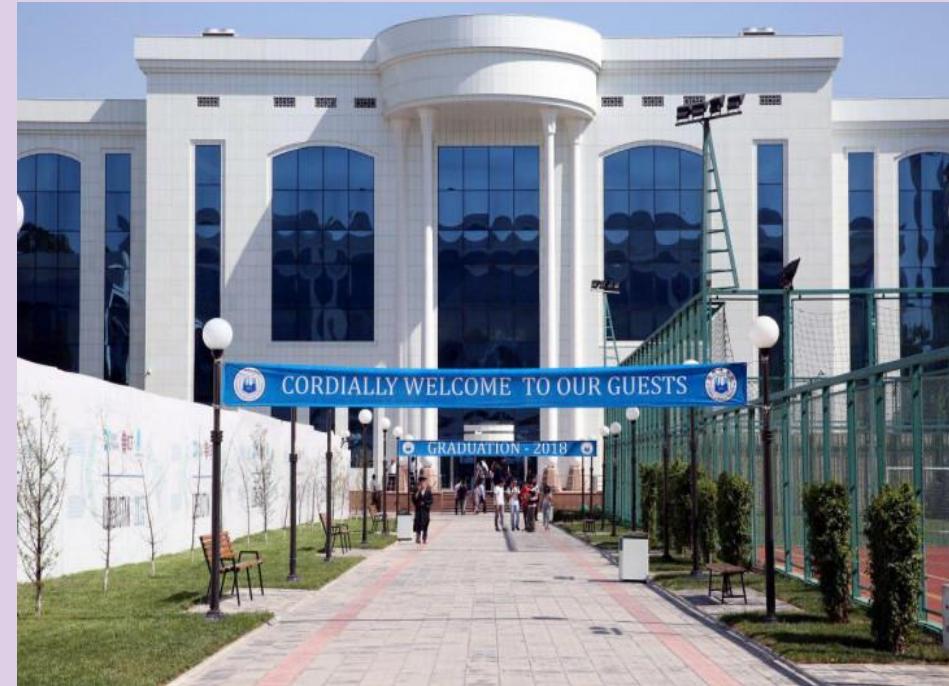
Oliy ta’lim tizimi

- 1992-yil martda viloyatlardagi pedagogika institutlari negizida Andijon Davlat universiteti, Buxoro Davlat universiteti, Termiz Davlat universiteti, Urganch Davlat universiteti, Qarshi Davlat universiteti tashkil qilindi. Prezidentning 1992-yil fevraldagi farmoni bilan yana sakkizta viloyat pedagogika institutlariga universitet maqomi berildi.
- Eng zamonaviy ixtisosliklar bo'yicha alohida universitet va institutlar, jumladan, Jahon iqtisodiyoti va diplomatiya universiteti, Navoiy kon-metallurgiya instituti, Mudofaa vazirligi qoshida Harbiy akademiya, Ichki ishlar vazirligi qoshida Ichki ishlar akademiyasi, Bank-moliya akademiyasi kabi o'lab yangi oliy o'quv yurtlari tashkil etildi. Toshkent davlat elektrotexnika va aloqa texnikumi institutga aylantirildi. 1993- yil «O'zbekistonda o'quvchi-yoshlarni rag'batlantirish choralari to'g'risida»gi talaba va aspirantlar uchun maxsus stipendiyalar belgilandi

TIIAME

- 1992-yil dastlab respublikamizning 6 ta oliy ta’lim muassasasida test sinovi asosida o’qishga qabul qilish tajribadan o’tkazilgan edi. 1993-yilda esa 46 ta oliy ta’l sinovlari o’tkazildi. 1994-yil Davlat test markazi tashkil etilib, shu yildan boshlab oliy ta’lim muassasalariga test orqali qabul joriy etildi. 1996- yildan ta’lim olishda kontrakt-shartnoma to’lovi joriy etildi. 1997-yilgi «Talim to’g’risida»gi qonunga muvofiq 5 yillik oliy ta’limdan 4 yillik bakalavriat va 2 yillik magistratura bosqichlaridan iborat ikki pog’onali tizimga o’tildiim muassasalarining 19 tasida tajriba tariqasida test

Oliy ta'limga xalqaro hamkorlik

TIIAME

- Kadrlar tayyorlash Milliy dasturining amalga oshirilishi natijasida O'zbekistonda nisbatan qisqa muddatlarda dunyoning yetakchi davlatlarida ta'limga sohasida erishilgan ilg'or yutuqlarni, milliy an'analarni o'z ichiga olgan prinsip jihatdan yangi modeli tashkil qilindi.
- Mustaqillik yillarda oliy ta'limga tizimida olib borilgan izchil islohotlar natijasida mamlakatimizda bir qator chet el universitetlarining filiallari ochildi. Jumladan, Buyuk Britaniyaning Xalqaro Vestminster universiteti, Toshkent shahrida M.V. Lomonosov nomidagi Moskva davlat universiteti,
- I.M. Gubkin nomidagi Rossiya neft va gaz davlat universiteti, Singapur menejmentni rivojlantirish instituti, Italiyaning Turin politexnika universiteti filiallari ish boshladi. Shuningdek, Toshkentda G.V. Plexanov nomidagi Rossiya iqtisodiyot akademiyasi va Janubiy Koreyaning Inha universiteti filiallari ham o'zbek yoshlariga o'z ta'limga sirlarini o'rgatmoqdalar.

TIIAME

2017-yilgi tub islohotlar

- 2017-yil 10 yildan ortiq vaqt mobaynidagi tanaffusdan keyin, davlat va jamiyatdagi malakali kadrlarga bo'lgan ehti- yojlar inobatga olinib, O'zbekiston Prezidenti Shavkat Mirziyoyev tashabbusi bilan sirtqi ta'lif tizimi tiklandi, maxsus sirtqi ta'lif takomillashtirildi.
- 2017-yil 16-noyabrda O'zbekiston Prezidentining «Respublika oliy ta'lif muassasalari bakalavriatiga kirish test sinovlarini o'tkazish tartibini takomillashtirish to'g'risida»gi qarori qabul qilindi. Unga muvofiq, 2018/2019 o'quv yilidan boshlab alohida iqtidor talab etiladigan madaniyat, san'at, dizayn, tasviriy va amaliy san'at, musiqiy ta'lif, san'atshunoslik, sport va jismoniy tarbiya sohasidagi ta'lif yo'nalishlarida test sinovlari bo'l- maydi. Masalan, O'zbekiston davlat kon- servatoriysi, O'zbekiston davlat san'at va madaniyat instituti, Kamoliddin Behzod nomidagi Milliy rassomlik va dizayn instituti, O'zbekiston davlat jismoniy tarbiya instituti va alohida iqtidor talab etadigan ta'lif yo'nalishlariga faqat ijodiy imtihonlar orqali qabul qilish yo'lga qo'yiladi

Oliy ta'limgan keyingi ta'lim

- 2012-yilga qadar aspirantura (3 yil) va doktarantura (3-yil)dan iborat bo'lib, 2012–2017-yillarda bir bosqichli doktarantura faoliyat olib bordi. 2013–2017-yillar oralig'ida faqat 360 ga yaqin tadqiqotchi doktorlik dissertatsiyasini himoya qilgan. Bu esa respublikadagi oliy ta'lim va ilmiy tadqiqot muassasalari uchun oliy malakali ilmiy va ilmiy-pedagog kadrlarga bo'lgan ehtiyojni qondira olmadi. Oliy o'quv yurtidan keyingi ta'lim sohasini yanada takomillashtirish, ilmiy- tadqiqot faoliyatida yoshlarning intellektual salohiyatini namoyon etish imkoniyatlarini kengaytirish maqsadida hamda bir qator ilg'or xorijiy mamlakatlarning xalqaro amaliyotini o'rgangan holda 2017-yilning 1- iyulidan boshlab oliy o'quv yurtidan keyingi ta'limning ikki pog'onali tizimi joriy etildi. Birinchisi – dissertatsiya himoya qilish va tegishli fan tarmog'i bo'yicha falsafa doktori (PhD) ilmiy darajasini berishni nazarda tutuvchi tayanch doktorantura va ikkinchisi – dissertatsiya himoya qilish va tegishli fan tarmog'i bo'yicha fan doktori (Doctor of Science) ilmiy darajasini berishni nazarda tutuvchi doktorantura tizimidir

Yodda tuting!

2017-yilga kelib, mamlakatimizda 80 dan ortiq oliy o'quv yurti, jumladan, 19 ta universitet, 37 ta institutlar, 6 ta akademiya, 1 ta konservatoriya, 1 ta raqs va xoreografiya oliy maktabi, 13 ta OTMlar filiallari, 6 ta xorijiy davlatlar OTMlarining filiallari faoliyat ko'rsatmoqda

Atamalar izohi!

TILAME

- **Bakalavr** – (lot. Baccalaureus) Oliy ta’lim dasturining birinchi bosqichini tugallagan talabalarning ilmiy darajasi.
- **Magistr** – (lot. – boshliq, ustoz) ayrim mamlakatlarda bakalavr va fan doktori o’rtasidagi ilmiy daraja. Tayanch oliy ta’lim kursidan so’ng qo’shimcha dastur bajargan, maxsus imtihonlarni topshirgan va muayyan il-miy ishni himoya qilgan shaxslarga beriladi.

Savol va topshiriqlar:

TILAME

- Bugungi kunda oliy ta'lif muassasalarining soni qancha?
- Ularning yildan-yilga ortib borish omillari nimada?
- Oliy ta'lifdan keyingi ta'lif tizimining mustaqillik yillaridagi o'zgarishlari qanday bo'ldi?
- 2017-yil oliy ta'lif tizimida qanday o'zgarishlar sodir bo'ldi?